

Katechézy o Duchu Svätom (2): „Vietor veje, kam chce“. Kde je Boží Duch, tam je sloboda

"Sloboda neznamená robiť si, čo človek chce, ale spočíva v slobode slúžiť". Pápež v katechéze uvažuje o Duchu Svätom a jeho vzťahu k ľudskej slobode.

05.06.2024

Pred katechézou zaznelo čítanie z Jánovho evanjelia (Jn 3,6-8):

[Ježiš povedal Nikodémovi:] «Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha».

.....

2. Katechéza z cyklu *Duch a Nevesta. Duch Svätý vedie Boží ľud v ústrety Ježišovi, našej nádeji:* „Vietor veje, kam chce“. Kde je Duch Boží, tam je sloboda

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

V dnešnej katechéze by som sa chcel spolu s vami zamyslieť nad menom, ktorým sa Duch Svätý nazýva v Biblii.

Prvé, čo sa o človeku dozvieme, je meno. Podľa neho ho voláme, rozlišujeme ho a pamätáme si ho. Tretia osoba Trojice má tiež meno: volá sa Duch Svätý. Ale „Duch“ je latinizovaná verzia. Meno Ducha, pod ktorým ho poznali prví adresáti zjavenia, pod ktorým ho vzývali proroci, žalmisti, Mária, Ježiš a apoštoli, je *Ruach*, čo znamená dych, vietor, nádyh.

V Biblii je toto meno také dôležité, že sa takmer stotožňuje so samotnou osobou. Posväcovať Božie meno znamená posväcovať a uctievať samotného Boha. Nikdy nejde len o konvenčné pomenovanie: vždy hovorí niečo o osobe, o jej pôvode alebo poslaní. Tak je to aj v prípade mena *Ruach*. Obsahuje prvé základné zjavenie o osobe a činnosti Ducha Svätého.

Práve pozorovaním vetra a jeho prejavov Boh viedol svätopiscov k

tomu, aby objavili „vietor“ inej povahy. Nie je náhoda, že na Turíce zostúpil Duch Svätý na apoštolov sprevádzaný „hukotom prudkého vetra“ (porov. Sk 2, 2). Duch Svätý akoby chcel dať svoj podpis tomu, čo sa udialo.

Čo nám o Duchu Svätom hovorí jeho meno *Ruach*? Obraz vetra slúži predovšetkým na vyjadrenie *sily* Ducha Svätého. „Duch a sila“ alebo „sila Ducha“ je slovné spojenie, ktoré sa opakuje v celom Svätom písme. Vietor je totiž ohromujúca a nezdolná sila. Je dokonca schopný pohnúť oceánmi.

Opäť však platí, že ak chceme objaviť plný význam biblických skutočností, nesmieme sa zastaviť pri Starom zákone, ale musíme prísť k Ježišovi. Popri sile Ježiš vyzdvihne aj ďalšiu vlastnosť vetra, a to jeho *slobodu*. Nikodémovi, ktorý ho v noci navštevuje, Ježiš slávnostne hovorí:

„Vietor veje, kam chce, počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide: tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha“ (Jn 3, 8).

Vietor je jediná vec, ktorá sa nedá udržať na uzde, nedá sa „zavrieť do fľaše“ ani zaškatuľkovať. Snažíme sa vietor „uzavrieť do fľaše“ alebo do krabičky, ale to nie je možné: je voľný. Namýšľať si, že Ducha Svätého uzavrieme do pojmov, definícií, téz alebo traktátov, ako sa o to niekedy pokúšal moderný racionalizmus, znamená stratiť ho, znehodnotiť ho alebo zredukovať na jednoduchého, čisto ľudského ducha. V cirkevnej oblasti však existuje podobné pokušenie, a to chcieť uzavrieť Ducha Svätého do kánonov, inštitúcií, definícií. Duch vytvára a oživuje inštitúcie, ale on sám nemôže byť „inštitucionalizovaný“, „zredukovaný na vec“. Vietor veje, „kam chce“, tak aj Duch rozdáva svoje dary, „ako chce“ (1 Kor 12, 11).

Svätý Pavol z toho urobí zásadný zákon kresťanského konania, keď hovorí: „*Kde je Pánov Duch, tam je sloboda*“ (2 Kor 3, 17). Slobodný človek, slobodný kresťan, je ten, ktorý má Pánovho Ducha. Ide o veľmi zvláštnu slobodu, úplne odlišnú od toho, čo sa bežne chápe. Nie je to sloboda robiť si, čo sa človeku zachce, ale sloboda slobodne robiť to, čo chce Boh! Nie sloboda konať dobro alebo zlo, ale sloboda konať dobro a konať ho slobodne, teda z príťažlivosti, nie z donútenia. Inými slovami, sloboda Božích detí, nie otrokov.

Svätý Pavol si je dobre vedomý zneužitia či nepochopenia, ktoré sa môže stať v súvislosti s touto slobodou; Galaťanom píše: „Lebo vy ste povolání pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske!“ (Gal 5, 13). Ide o slobodu, ktorá sa prejavuje v tom, čo sa zdá byť jej

opakom, vyjadruje sa službou a v slúžení je skutočná sloboda.

Dobre poznáme to, keď sa sloboda stáva „zámienkou pre telo“. Pavol uvádza stále aktuálny zoznam: „Smilstvo, nečistota, chlípnosť, modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné“ (Gal 5, 19-21). Ale rovnako aj sloboda, ktorá umožňuje bohatým vykorisťovať chudobných, je to nepekná sloboda, ktorá dovolí silným vykorisťovať slabých a všetkým dovolí beztrestne zneužívať životné prostredie. Toto je nepekná sloboda, nie je to sloboda Ducha.

Bratia a sestry, odkiaľ načerpáme túto slobodu Ducha, ktorá je veľmi protikladná slobode sebecka? Odpoveď je v slovách, ktoré Ježiš jedného dňa adresoval svojim poslucháčom: „Až keď vás Syn

vyslobodí, budete naozaj slobodní“ (Jn 8, 36).

Prosme Ježiša, aby nás
prostredníctvom svojho Svätého
Ducha urobil skutočne slobodnými
mužmi a ženami. Slobodnými slúžiť v
láske a radosti. Ďakujem.

Preklad Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News, Andrej Klapka, Martin
Jarábek.

Prevzaté z: [https://
www.vaticannews.va/sk/...](https://www.vaticannews.va/sk/...)

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/katechezy-o-uchu-
svatom-2-vietor-veje-kam-chce-kde-je-
bozi-duch-tam-je-sloboda/](https://opusdei.org/sk-sk/article/katechezy-o-uchu-svatom-2-vietor-veje-kam-chce-kde-je-bozi-duch-tam-je-sloboda/) (09.03.2026)